

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

Изх. № 02-03-8.....

Дата2.07.13г.....

ДО
Г-ЖА КОРНЕЛИЯ НИНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА
ПРИ 42-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ГР. СОФИЯ, П.К. 1169
ПЛ. "КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I" №1

ОТНОСНО: Законопроект за изменение на Кодекса за социално осигуряване, № 354-01-28, внесен от г-н Сергей Станишев и група народни представители на 26.06.2013 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО НИНОВА,

Във връзка с изпратения ни проект на Закон за изменение на Кодекса за социално осигуряване, № 354-01-28, внесен от г-н Сергей Станишев и група народни представители, Националният осигурителен институт изразява следното становище:

С § 1 от законопроекта се предлага нова разпоредба на чл. 68, ал. 1 от КСО, с която да се спре увеличаването на изискуемите за пенсиониране условия за придобит осигурителен стаж и навършена възраст, като същите се запазят в размерите за 2013 година, а именно - 60 години и 8 месеца за жените и 63 години и 8 месеца за мъжете и съответно осигурителен стаж 34 години и 8 месеца за жените и 37 години и 8 месеца за мъжете. Изчисленият финансов ефект в краткосрочен план от предложената промяна и допълнителният брой нови пенсионери са както следва:

Таблица 1:

Година	Разходи за пенсии по текущо законодателство без трансферите от РБ - млн. лв.	Годишен ефект в увеличение на разходите за пенсии от "замразяване" на възрастта и стажа - млн. лв.	Допълнителен брой пенсионери от "замразяване" на възрастта и стажа - в хил. бр.
2013	7 496.2		
2014	7 811.1	45.5	15.3
2015	7 904.8	59.6	19.6
2016	8 063.9	70.9	22.1

Очакваният ефект от въвеждането на правната възможност за гъвкаво пенсиониране, предложена в новата разпоредба на чл. 68, ал. 3 от КСО (§1 от законопроекта), е увеличение

в броя на новоотпуснатите пенсии през 2014 г. с около 13,0 хиляди и необходимост от допълнителни средства около 30,5 млн.лв. През 2015 г. ефектът се изразява в още около 9,0 хиляди нови пенсии и изисква още допълнителни средства от около 20,0 млн. лв.

С т. 1 на § 3 се предлагат изменения в ал. 1 на § 4 от ПЗР на КСО за спиране увеличаването на изискуемата за пенсиониране възраст за лицата, които са работили при условията на първа и втора категория труд. Предвижда се до 31 декември 2014 г. включително лицата, които са работили 10 години по условията на първа категория труд да се пенсионират при навършване на възраст 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете при втора категория труд и ако имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете. Очакваният ефект от въвеждането на тази промяна ще доведе до увеличаване на броя на новоотпуснатите пенсии с около 3,2 хиляди и ще изисква допълнителни средства за 2014 г. около 9,5 млн.лв.

С т. 2 на § 3 се предлагат изменения и в ал. 1 на § 5 от ПЗР на КСО за спиране увеличаването на изискуемите за пенсиониране на учителите осигурителен стаж и навършена възраст. В резултат на промяната до 31 декември 2020 г. включително учителите ще придобиват право на пенсия за осигурителен стаж и възраст 3 години по-рано от възрастта им по чл. 68, ал. 1 и учителски осигурителен стаж 25 години и 8 месеца за жените и 30 години и 8 месеца за мъжете. Изчисленият финансов ефект от предложената промяна изисква допълнителни средства за пенсии за 2014 г. и 2015 г. съответно в размер на около 1,7 млн. лв. и 1,3 млн. лв. Допълнителният брой пенсионери от запазването на възрастта за 2014 г. е около 700 и съответно за 2015 г. – 600.

В таблица 2 е представена обобщена справка за ефектите от предложенията по §1, §2 и §3 т.1 от законопроекта.

Таблица 2:

Година	Годишен ефект в увеличение на разходите за пенсии от:			НЕСХОДИМИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ СРЕДСТВА ОБЩО млн. лв.
	"замразяване" на възрастта и стажа по чл. 68 КСО - млн. лв.	представяне на възможност за гъвкаво пенсиониране с намален размер на пенсията - млн. лв.	"замразяване" на възрастта по §4 от ПЗР на КСО - млн. лв.	
	(1)	(2)	(3)	(1) + (2) + (3)
2014	45,5	30,5	9,5	85,5
2015	59,6	50,5		110,1
2016	70,9	60,0		130,9

Забележка: Ефектите са изчислени спрямо действащото към 2013 г. законодателство.

По същество на предложените текстове имаме следните бележки:

Предвид това, че пенсията за осигурителен стаж и възраст е субективно материално право на осигурените лица, което възниква при наличието на изрично предвидени в закона предпоставки за навършена определена възраст и придобит осигурителен стаж (чл. 68, ал.1-3, чл. 69 и чл. 69а от КСО), а с новата ал. 3 в чл. 68 КСО се създава само правната възможност за предсрочно отпускане на пенсия в намален размер, предлагаме за прецизност в текста на новата разпоредба вместо израза „придобиват това право“, да се замени с израза “могат да се пенсионират”.

С оглед на обстоятелството, че разпоредбата на чл. 68, ал. 3 КСО ще се прилага по желание на лицата е необходимо в чл. 94 КСО изрично да се предвиди текст, който да урежда началната дата, от която ще се отпуска тази пенсия, а именно - датата на подаване на заявлението.

Следвайки мотивите към законопроекта за пожизнено изплащане на пенсията чл. 68, ал.3 от КСО в намаления размер по чл. 70, ал.2 от КСО, следва да се предвиди изричен текст, по силата на който лицата, възползвали се от възможността за предсрочно пенсиониране, да не могат да упражняват правото на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 КСО, след като изпълнят кумулативните условия за навършена пенсионна възраст и изискуем осигурителен стаж.

Веднъж отпусната намалената пенсия по чл. 68, ал.3 от КСО ще подлежи на осъвременяване по реда на чл. 100 КСО, както и на преизчисляване по реда на чл. 102 от КСО.

Въвеждането на системата за предсрочно пенсиониране по чл. 68, ал.3 от КСО изисква да се обсъди необходимостта от паралелното действие на разпоредбата на чл. 9а, ал. 2 от КСО. Последната предвижда, че лицата, които са навършили възрастта по чл. 68, ал. 1 КСО, но на които не им достига до 5 години осигурителен стаж могат да "откупят" същия или част от него, като внесат необходимите осигурителни вноски. При действието на двете разпоредби е необходимо да се уредят случаите за отпускане на пенсия при закупуване на осигурителен стаж по чл. 9а, ал.2 от КСО и при прилагането на новата ал. 3 в чл. 68 КСО.

За прецизност и коректност на предложените разпоредби е необходимо в § 2, ал. 1, т. 1 от законопроекта думите "по чл. 68, ал. 1" да се заменят с "по чл. 68, ал. 1 и 2", а в т. 3 думите "по чл. 68, ал. 1 и 2" да се заменят с "по чл. 68, ал. 1".

В § 3, т. 1 думите "10 години при условията на първа категория труд и 15 години при условията на втора категория труд" да се заменят с "10 години при условията на първа категория труд или 15 години при условията на втора категория труд", а думите "при първа категория труд и 52 години и 8 месеца за жените" да се заменят с "при първа категория труд или 52 години и 8 месеца за жените".

УПРАВИТЕЛ:

БИСЕР ПЕТКОВ